

Tuin van het nieuwe begin

Ledevaartkerk, Paaszondag, 17 april.

Ds. Sara Dondorp

Eerste lezing: Jesaja 55:1-11

Tweede lezing: Johannes 20:1-18

Inleiding

Pasen is een feest van bevrijding en een feest van vreugde. Israël viert met Pesach de bevrijding uit slavernij, de kerk viert bevrijding uit de banden van de dood. Maar steeds gaat het om een nieuw begin. Dat begint vanmorgen met een profetisch feestmaal bij de Eeuwige. Eten en drinken zijn om niet beschikbaar, er is genoeg voor iedereen, voor alle volken, in volle harmonie. Eén en al vreugde! Door al die vreugde heen is Gods aanwezigheid te voelen. De Eeuwige, die zich laat vinden in zijn Woord. De Eeuwige die zich laat vinden in een vruchtbare tuin, zoals Maria haar Meester zocht in een tuin...

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Niet voor niets vindt het Paasverhaal plaats in een tuin. Pasen is het feest van nieuw begin, van nieuw leven. Het allereerste verhaal in de Bijbel, speelt zich af in een tuin: het begin van het verhaal van God en mens. De eerste mensen leven in een paradijselijke tuin, waar het leven goed is, waar ze bijna alles kunnen eten, waar ze zich geen zorgen maken over de dag van morgen. Het verhaal van God en mensen begint in het aardse paradijs. Een overvloedige tuin voor mens en dier. Maar de mens is nieuwsgierig en zoekt naar kennis. En wie kennis heeft, kan ook de schaduwkanten van het leven zien. Het liefelijke, onschuldige begin kan niet altijd zo blijven. Uiteindelijk moeten de mensen het paradijs verlaten. Maar het verlangen naar dat vredige oerbegin blijft. Ook al heeft niemand van ons dat paradijs gezien, we hebben er allemaal nog altijd heimwee naar.

Misschien dat Jesaja aan zo'n plek heeft gedacht bij zijn profetie. Een plek waar niemand dorst hoeft te hebben, een plek waar voldoende voedsel is voor iedereen. Een plek waar God liefdevol aanwezig is voor alle mensen. Een plek waar Gods woord vrucht zal dragen, zoals het graan als het geregend heeft en de zon geschenen heeft. Zoek de Eeuwige nu Hij zich laat vinden, roept de profeet. Ook al zijn Gods wegen niet te vergelijken met die van ons, ook al gaan Gods plannen en gedachten die van ons te boven, de Eeuwige verlangt naar ons, naar ons zoeken, naar ons horen.

Zou Maria Magdalena aan deze profetie gedacht kunnen hebben, toen ze vroeg in de morgen naar de tuin kwam. Waarschijnlijk niet, ze was in beslag genomen door haar verdriet. Ze had gezien hoe haar meester gekruisigd en begraven was.

Menselijkerwijs gesproken is dat het einde. Dat ze haar meester terug zal zien, komt

niet in haar op. En toch gaat ze naar hem op zoek, naar zijn graf in een tuin. Voor ons, toeschouwers, lijkt het een beetje op Jesaja's profetie. Een mens die de Eeuwige zoekt nu Hij zich laat vinden en nabij is. Maria zoekt haar meester, net als twee andere leerlingen. Maar de sfeer is heel anders dan bij Jesaja. Als dit niet het Paasevangelie was, zou je bijna zeggen dat het komisch is. Maria rent weg zodra ze ziet dat er geen steen voor het graf staat. Ze rent Petrus en die andere leerling tegemoet, die het vrijwel direct ook op een rennen zetten. Het lijkt wel een marathon. Er zit ontzettend veel beweging in het verhaal, alsof Maria en de leerlingen vooral veel haast hebben. Misschien drukt al die beweging hun onrust uit. Onrust vanwege een gebeuren dat niet te begrijpen is. Ze zien wat de situatie is: het graf is leeg, de windsels liggen er netjes opgevouwen naast. Ze zien het, maar de volgende stap is het ook te vertrouwen. Dit zijn gedachten die menselijke gedachten ver te boven gaan. Petrus ziet het en kan er niks mee. En ook Maria bevat het nog niet. Alleen die ene leerling van wie gezegd wordt dat Jezus hem liefhad, hij ziet en gelooft, hij ziet en vertrouwt. En dan gaat hij naar huis. Meer is daar op dit moment blijkbaar niet over te vertellen.

Maria Magdalena blijft achter bij het graf, in de tuin. De rust is weergekeerd. Het is de eerste dag van de week, maar voor haar is het de laatste. De laatste dag dat ze iets voor haar meester kan doen. Ze doet wat gebruikelijk is bij het graf van een dierbare: ze huilt. Bij het afscheid van een dode hoort het weklagen, het wenen. Maria heeft zich teruggetrokken in de wereld van de doden. Waarschijnlijk heeft zij in haar leven al veel meer dood gezien. De plaats waar ze vandaan komt, in het Aramees Magdala, zou de plaats kunnen zijn die in het Latijn Tarichea heet.¹ Daar richtten de Romeinen een vreselijk bloedbad aan. Het moet een verschrikkelijke ervaring geweest zijn, zoals in onze tijd de inwoners van Boetsja hebben meegemaakt. Misschien heeft Maria van Magdala daar haar demonen opgedaan. Bij Lucas lezen we dat ze door zeven demonen werd geplaagd. Wij zouden dat in onze tijd PTSS noemen. Ze was daarvan verlost, ze kon weer verder leven. En nu is haar meester dood. Nu stopt haar leven weer. Nu zit ze bij het graf in de tuin, in zichzelf gekeerd. Ze weet niet meer hoe het verder moet. Voor Maria is deze tuin op dit moment alles behalve paradijs.

Terwijl ze nog aan het weklagen is, verschijnen er twee engelen. Die vragen haar waarom ze huilt. Ze wilde weklagen bij haar meester, maar hij is weg. Dat is een dubbel verdriet. Hij is dood en nu ook nog weg! Vervolgens is daar ineens een tuinman, een hovenier. De grauwheid van de tuin waarin ze zich bevindt, wordt al groener. De hovenier stelt haar bijna dezelfde vraag en zij geeft bijna hetzelfde antwoord. En dan ineens noemt hij haar bij haar naam: Maria!

Op dat moment draait haar hele grauwe leven zich om, alles om haar heen wordt omgekeerd van dood naar leven. Wat de laatste dag leek, wordt de eerste dag van een nieuw begin. Ze heeft haar Heer gevonden. Hij noemt haar bij haar naam. Daardoor weet ze zich gekend. Het is bijna een intiem moment. Heer die mij ziet zoals ik ben, zongen we vanmorgen uit Psalm 139. Dat vond ik zo'n mooie suggestie

---

¹ Zie: Egbert Rooze en Paul de Witte, *De Messias en de macht van Rome, commentaar op het evangelie naar Johannes*, Skandalon 2016, pag. 303.

voor Paasmorgen. Maria wordt herkend en gekend zoals ze is. Ze wordt aangesproken bij haar naam en dat wekt haar tot leven. Ze huilt niet meer, ze krijgt weer kleur op haar gezicht. Vanaf dit moment bevindt ze zich werkelijk in het Paradijs. In de tuin van het nieuwe begin, tuin van nieuw leven. Hier, op dit moment, in deze Paradijselijke tuin, verdwijnt de wereld waarin Tarichea en Boetsja kunnen bestaan. Dit is een tuin zoals bezongen in Hooglied: een hof van liefde. Met een hovenier die beantwoordt aan al haar verlangen. Hier wil ze blijven. Dit wil ze vasthouden!

Maar ze moet verder, ze kan hier niet blijven. Net als Eva vele generaties eerder, moet ze het Paradijs verlaten. Bij deze eerste dag kan ze niet blijven stilstaan. Ze moet in beweging komen, haar nieuwe leven aanvatten. Na die eerste dag, die nieuwe scheppingsdag, komen nog veel meer dagen. Haar leven, dat doodgelopen leek, heeft weer toekomst en kleur. Hier in de tuin geeft de meester haar een opdracht: Dat ze de andere leerlingen gaat vertellen wat ze heeft gezien. Dat het verhaal van Jezus niet is doodgelopen. Dat Jezus leeft en dat zijn boodschap van liefde door blijft gaan. Dat de wereld niet bedoeld is voor verschrikkingen als in Boetsja. Dat er overal zadjes kunnen zijn voor paradijselijke bloei. En vooral: dat de dood is overwonnen door het Paradijs.

Maria Magdalena is opgestaan, haar leven begint opnieuw. Ze heeft een taak om mensen te bemoedigen. Allereerst de andere leerlingen en via hen de hele wereld. Hoeveel donker er ook is in de wereld, daar blijft het niet bij. Het donker heeft niet het laatste woord. Hoe uitzichtloos het donker soms ook kan aanvoelen. Op Pasen heeft het Licht overwonnen. Maria Magdalena heeft het paradijs even kunnen ervaren. Op de eerste dag van de week in de tuin van het nieuwe begin. Jezus is opgestaan! Zijn boodschap gaat verder, de wereld in. Gods levengevende woord gaat vruchtbaar de wereld over.

Amen